

TEPLICKÉ OZVĚNY

Zpravodaj města Teplice nad Metují

Červenec
Srpen 2020

Z radnice

- začátek letošní turistické sezóny byl výrazně ovlivněn omezeními vyhlášenými v souvislosti s epidemií COVID19. Turniket u vstupu do Teplických skal zaznamenal od 1. ledna do 30. června celkem pouhých 13.485 průchodů. Návštěvnost ve skalách se ale pomalu vrací do normálu, o čemž svědčí zaznamenaných 8.351 osob, které navštívily skály v prvních 15-ti dnech měsíce července.

- poděkování si zaslouží příslušníci naší Jednotky sboru dobrovolných hasičů za pomoc s čištěním nové silnice před uvedením do provozu, za závěrečnou přípravu koupaliště a za řízení zvýšené turistické dopravy ve dnech, kdy svou kapacitou nestačí parkoviště ve Střemenském podhradí (zatím se tak stalo ve dnech 5., 14., 15. a 18. července). Díky jejich aktivitě je to letos také poprvé, co vybíráme parkovné i na záhytných parkovištích na kluzišti a „pod komínem“ za technickými službami.

- na budově technických služeb bylo provedeno zateplení a z dálky již je patrná nová omítka (foto).

Po osazení nových vrat bude dílo dokončeno v srpnu letošního roku.

- s 10-ti denním předstihem byla po opravě uvedena do zkušebního provozu krajská silnice v úseku od železničního přejezdu u školy do Střemenského podhradí. Ještě tady zbývá osadit svodidla, zábradlí a tři sloupy veřejného osvětlení. U Střední školy gastronomie a služeb bude vyasfaltováno prostranství „pod schodištěm“ a namontována autobusová zastávka, která byla pořízena městem.

- předpokládáme, že **od pondělí 27. 7. 2020** bude zahájena II. etapa rekonstrukce silnice III/30110 ze Střemenského podhradí k železničnímu přejezdu v Bučnici. Pro občany a majitele nemovitostí z Teplic n. Met. a Adršpachu bude opět sloužit objízdná trasa přes Horní Teplice ke Skalnímu mlýnu. Pro ostatní bude vyznačena objížďka přes Hodkovice, Janovice, Jívku, Českou Metují a Dědov. Parkoviště u vstupu do skal

budou přístupná pouze od Teplic n. Met., do autokempu v Bučnici bude možné dojet od hotelu Orlík lesní cestou, kde bude instalována světelná signalizace.

Josef Bitnar, starosta

Pasování prvňáčků na čtenáře

18. června jsme, jako každý rok, v knihovně měli malou slavnost. Pozvali jsme prvňáčky s paní učitelkou Mgr. Evou Malíkovou, abychom jim poděkovali za jejich snahu a píli, kterou museli vynaložit, aby se naučili číst. Děti opět přišla navštívit princezna ABECEDA a poté, co prvňáčci dokázali, že opravdu umějí číst, složili Slib čtenáře a byli pasováni na čtenáře. Na památku si děti odnesly knížku Školní strašidlo, záložky a roční registraci v knihovně zdarma.

Věra Prokopová, Marie Jirmannová

Vzpomínkové setkání u Kříže smíření na Bukové hoře

30. června 2020 jsme si připomněli smutné 75. výročí tragické události v Teplicích nad Metují. K tomuto výročí uspořádalo sdružení broumovských rodáků z Bavorska vzpomínkové

setkání spojené se společnou modlitbou. Mimo jiné se zúčastnili Erik Bucholz, předseda krajanského spolku Heimatkreis Braunau a Štěpánka Šichová ze společnosti česko-německého porozumění Trutnov – Krkonoše. Za Město Teplice n. M. se ke vzpomínce připojil starosta, pan Josef Bitnar.

Při této příležitosti je vhodné si připomenout krátkým popisem události z června 1945, proč památník vznikl a jaký je jeho význam. Přeci jen od jeho realizace uběhlo téměř dvacet let. Krátce po skončení druhé světové války, v květnu 1945, byla ve městě jmenována Místní správní komise, která se měla postarat o obnovení české samosprávy v obci. Zároveň na území města dorazila jednotka čs. vojáků, aby dohlíželi na hladký průběh předávání úřední moci. V Teplicích žilo převážně německé obyvatelstvo, těsně po skončení války to byli starší lidé a ženy s dětmi. Většina mužů bojovala na frontě a ještě se do svých domovů nevrátila. Někteří z prvních Čechů, kteří přicházeli do Sudet zde bohužel nechtěli začít nový život, spíše jim šlo o majetek a domy poražených Němců. Takoví lidé se našli i mezi vojáky v narychlo sebrané teplické posádce. Tito lidé si vytypovali několik domů, ale v nich stále žili jejich majitelé. Odsun se již plánoval, ale tak dlouho se jim čekat nechtělo... Tak vojáci skupinu šesti starců, dvanácti žen a pěti dětí odvedli přes hranice do Polska. Ale polští vojáci skupinu uprchlíků vrátili zpět do Teplic. V jejich domech už se rabovalo, nebo byly zabrány, tak co teď? Padlo rozhodnutí, že tito lidé budou beze stopy odstraněni, vojáci je odvedli zpět k polské hranici na Bukovou horu a tam je postříleli. Ostatky obětí zakopali do tří společných hrobů. Pokud by obyvatele někdo postrádal, chtěli tvrdit, že všechny odvedli na hranice. Masakr ale nezůstal utajen. Mezi oběťmi byla i Češka, kterou i s tříletou dcerkou mezi vybrané Němce zařadil jeden z pachatelů z důvodu osobní msty. Dozvěděl se o tom její otec a na poslední chvíli se mu podařilo zachránit vnučku, dceru však už ne. Z jeho podnětu bylo zahájeno vyšetřování, těla zemřelých byla exhumována a v tichosti uložena do společného hrobu ve Vysoké Srbské. Tři osoby byly obviněny a vyšetřovány ve vazbě. Po vydání dekretu prezidenta Beneše, že poválečné zločiny do podzimu 1945 nebudou trestány, bylo vyšetřování ukončeno. O zločinu se v Teplicích nahlas nemluvalo dlouhá desetiletí a místo hromadné vraždy mělo být navždy zapomenuto. Je třeba si uvědomit, že se zde obyvatelstvo vyměnilo, Němci byli odsunuti a těch pár lidí, kteří o vraždě věděli, raději mlčelo. Mimo jiné i proto, že jeden z hlavních organizátorů masakru byl vlivným členem KSČ. Po roce 1989 se lidé přestali bát a chtěli vědět, co se tenkrát stalo. Začaly se objevovat konkrétní informace o tragedii, většinou získané ze zdrojů Okresního archivu. V roce 2000 se z podnětu mladých lidí, dobrovolníků občanského sdružení INEX a Tuž se Broumovsko, zrodila iniciativa k vybudování památníku na Bukové hoře. Zastupitelstvem schválený projekt dostal zelenou, město se připojilo jako třetí partner iniciátorů a společně během jednoho roku realizovali návrh pana sochaře Honzátky. Ten sestává z památníku s lidskou postavou viditelného z dálky, od něj vedoucí stezky lemované skupinami kamenů, které představují jednotlivé rodiny a jejich zavražděné členy (větší kámen – dospělý, menší kámen – dítě). Stezka vede ke stéle umístěné hlouběji v lese, přímo na místě poprav. Tak jako se lidé odpradávně snažili ukončit násilí a spory kamennými smírčími kříži, má i tento pomník upomínající poslední násilný čin na Broumovsku vyzývat k tomu, aby to tak bylo na věky.

Slavnostní vysvěcení památníku se konalo 15. září 2002 za účasti předních politických a společenských představitelů, hostů z řad rodáků z Německa, novinářů a početné skupiny

teplických občanů. Od té doby žije památník svým životem. I když daleko od města, je hojně navštěvovaný. Cesta k němu byla zařazena mezi značené turistické trasy, vede tudy cyklostezka. Čas od času se zde objeví čerstvé květiny, svíčky. Dnes už se na Bukovou horu nezapomíná.

Věra Vítová

Chodník pod Kamencem

- historie, současnost, budoucnost

Úplně první projekt na zhotovení chodníku vedoucího od mostu pod Kamencem k přejezdu u školy vznikl již v roce 1997.

Od té doby proběhlo sice několik pokusů o zhotovení tolik potřebného díla, ale bohužel za celá dlouhá léta se městu nepodařilo tuto stavbu realizovat.

Místní občané, školáci, ale i turisté byli v tomto místě stále více ohrožováni narůstající dopravou.

Z nepochopitelného důvodu ani projekt rekonstrukce státní komunikace číslo II/30110, která letos probíhá, nepočítal v tomto frekventovaném místě s vybudováním nového chodníku.

Bylo svým způsobem štěstí, že se v roce 2019 z důvodu nedostatku financí nemohly plánované práce na komunikaci uskutečnit a byly zahájeny až v letošním roce. Město tak mělo určitý časový prostor k tomu, aby připravilo vše potřebné, co s novým chodníkem souvisí. Především bylo třeba projekčně začlenit dílo do již odsouhlasené dokumentace nové silnice, získat vyjádření všech dotčených subjektů a vybrat dodavatele, který akci zrealizuje. To vše tak, aby nebyl narušen plánovaný termín předání zrekonstruované cesty, původně stanovený na 20. červenec 2020. V současné době je chodník již provizorně užíván, betonové zábrany budou v průběhu léta nahrazeny ocelovým zábradlím.

Tímto krokem ale zdaleka celý záměr města nekončí. Plánem je propojit bezpečnou komunikací pro pěší celý úsek od středu města až po vstup do Teplických skal ve Střemenském podhradí. V současnosti téměř dokončená část pod Kamencem je pouze první etapou celého projektu.

V příštím roce bychom rádi navázali další etapou vedoucí podél řeky do Teplických skal. Zde je na místě poděkovat za vstřícnost majitelům penzionů Skály, Tara a Čtyřlístek po jejichž pozemcích plánovaná trasa vede. Bez jejich pochopení by stezka pro pěší vzniknout nemohla. Projektová dokumentace na tuto část je dokončena, probíhá obstarávání potřebných dokladů ke stavebnímu řízení. Předpokládané realizaci na jaře příštího roku, včetně lávky u čistírny odpadních vod, zatím nestojí nic v cestě.

Legislativně nejkomplikovanější částí je úsek kolem oplocení stadionu k přejezdu u školy. V tomto místě bude zatím provedeno zpevnění krajnice hutným násypem mezi obrubníky. Vydláždění bude provedeno v příštím roce. Věříme, že i tak, toto byť provizorní a dočasné řešení, bude dostatečnou ochranou chodců v daném nebezpečném úseku.

s 10-ti denním předstihem byla po opravě uvedena do zkušebního provozu krajská silnice v úseku od železničního přejezdu u školy do Střemenského podhradí. Ještě tady zbývá osadit svodidla, zábradlí a tři sloupy veřejného osvětlení. Součástí předávané stavby byl nově vybudovaný chodník kolem řeky pod Kamencem, jako vedlejší investice financovaná městem. U Střední školy gastronomie a služeb bude vyasfaltováno prostranství „pod schodištěm“ a namontována autobusová zastávka, která byla pořízena také z rozpočtu města.

Ing. Radek Myška, místostarosta

Usnesení č. 14 z jednání zastupitelstva města Teplice nad Metují konaného dne 25. června 2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují

schvaluje

Usnesení č. 03/14/2020

Zastupitelstvo Města Teplice nad Metují schvaluje celoroční hospodaření města a závěrečný účet města za rok 2019, vč. zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2019. Projednání závěrečného účtu Města Teplice nad Metují uzavírá s vyjádřením souhlasu bez výhrad.

Usnesení č. 04/14/2020

Zastupitelstvo Města Teplice nad Metují schvaluje účetní závěrku města Teplice nad Metují sestavenou ke dni 31.12.2019 vč. výsledku hospodaření obce za účetní období 2019.

Usnesení č. 05/14/2020

Zastupitelstvo města schvaluje účetní závěrku PO ZŠ a MŠ Teplice nad Metují sestavenou k 31.12.2019 a převod výsledku hospodaření do rezervního fondu školy ve výši 89 531,02 Kč.

Usnesení č. 06/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje poskytnutí finančního příspěvku Institutu regionální paměti, z.ú., Starostín 172, 549 83 Meziměstí ve výši 65.000 Kč na pořádání výstavy ke 130 letům od narození sochaře Emila Schwantnera.

Usnesení č. 07/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje žádost paní G. B. na odklad prvních tří splátek za pronájem ATC Bučnice do 30.9. 2020.

Usnesení č. 08/14/2020

Zastupitelstvo města schvaluje uzavření Dodatku č.1 ke Smlouvě o dílo č.1/1001/2019 s firmou Silnice Svoboda, a.s., Jetřichov 164, 549 83 Jetřichov, IČ 05438187.

Usnesení č. 09/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje cenu za pronájem zahrádek 4,- Kč / m² /rok, rekreace a stavby 6,- Kč / m² /rok, ostatní účely 4,- Kč / m² /rok, komerční účely 12,-Kč / m² /rok. Cena pronájmu parkovacích míst: parkoviště u skal 4.000 Kč /rok, ostatní plochy 12,- Kč / m² /rok. Ceník je platný pro nově uzavřené smlouvy dnem schválení ZM, u stávajících smluv od 1.1.2021.

Usnesení č. 18/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby č. IV-12-2019878/VB/1, Teplice n.Met., A.Jiráskova - knn pro č.p.117 s ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV - Podmokly.

Usnesení č. 19/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby č. IE-12-2006003/VB/01, Teplice nad Met., Bučnice-rekonstrukce nn s ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV - Podmokly.

Usnesení č. 20/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje uzavření smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti na p.č. 53/5 v k.ú. Teplice nad Metují s panem S.K., a paní I.Š.

Usnesení č. 23/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje Řád veřejného pohřebiště.

Usnesení č. 24/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují schvaluje Směrnici o používání kamerového systému města Teplice nad Metují.

bere na vědomí

Usnesení č. 01/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí rozpočtové opatření č. 4/2020, kterým se navyšují příjmy i výdaje shodně o 248 691 Kč.

Usnesení č. 02/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí rozpočtové opatření č. 5/2020, kterým se navyšují příjmy i výdaje shodně o 60 000 Kč.

Usnesení č. 10/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem 8-mi parkovacích míst na části pozemků p.č. 444/3 (ostatní plocha) a p.č. 447/5 (ostatní plocha) k.ú. Teplice nad Metují Hotelu Orlik TNM s.r.o., IČ: 06536603, sídlem: Klášterní 1, 550 01 Broumov.

Usnesení č. 11/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem části pozemku p.č. 75/1, ostatní plocha, o výměře 50 m², k.ú. Teplice nad Metují panu – S.B.J.

Usnesení č. 12/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem části pozemku p.č. 603/9, 80 m², trvalý travní porost, k.ú. Teplice nad Metují paní V.V.

Usnesení č. 13/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem části pozemku p.č. 603/9, trvalý travní porost, o výměře 60 m², k.ú. Teplice nad Metují manželům L.a L. K.

Usnesení č. 14/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem části pozemku p.č. 3/1, zahrada, o výměře 90 m² k.ú. Dolní Teplice panu Š.S.

Usnesení č. 15/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí pronájem části pozemku p.č. 297/1, 73,17 m², trvalý travní porost, panu P.B.

Usnesení č. 21/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují bere na vědomí zpracování analýzy a představení návrhů protipovodňových opatření v Teplicích nad Metují společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., IČ: 47116901, Nábřeží 4, 150 56 Praha 5 – Smíchov.

Usnesení č. 22/14/2020

Zastupitelstvo města bere na vědomí přidělení bytu 2+1, Horní 10, Teplice nad Metují paní L.L. a uzavření nájemní smlouvy.

zamítá

Usnesení č.16/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují zamítá žádost paní S.K. a pana E.V., o pronájem p.č. 603/10 (trvalý travní porost) o výměře 8.694 m², v k.ú. Teplice nad Metují.

Usnesení č. 17/14/2020

Zastupitelstvo města Teplice nad Metují zamítá žádost pana J.K. o pronájem p.č. 603/10 (trvalý travní porost) o výměře 8.694 m², v k.ú. Teplice nad Metují.

V Teplicích nad Metují 1.7.2020

Ing. Radek Myška, místostarosta

Josef Bitnar, starosta

Informace ze Sportcentra

Vážení přátelé Sportcentra, dovoluji Vám poděkovat za Vaši přízeň a zároveň informovat o novém víceúčelovém stroji v posilovně, na který se tak dlouho čekalo.

V průběhu měsíce června zde probíhal dlouhodobý turnaj Veteranů v tenisu, pod vedením Ludvy Jánské. Výsledky budou po dohrání turnaje. Dále se zde veškeré zázemí vymalovalo a provedly potřebné opravy k chodu celého Sportcentra. Jsme připraveni na Vaši hojnou návštěvu a ke zkvalitnění služeb, už je zaveden i terminál k placení bezhotovostně kartou. Z nejbližších akcí musím vyzdvihnout tenisový Turnaj Tepličáků, který se hrál dne 18.7. Zároveň zvou na návštěvu Sportcentra i rekreanty, kteří si chtějí zasportovat v tomto, ne úplně letním počasí.

Jaroslav Čejchan, správce sportcentra

Návštěva v knihovně v Teplicích nad Metují

Ve čtvrtek 9.7.2020 jsme s dětmi z verněřovické mateřské školy navštívili městskou knihovnu v Teplicích nad Metují. Obě paní knihovnice pro nás měly připraven poutavý program, děti se rozhodně nenudily.

Cílem návštěvy bylo seznámit se s prostředím knihovny, ponořit se do světa klasických pohádek pro děti, a motivovat děti ke čtení, i když prozatím jen prostřednictvím poslechu čteného slova. Za bohatý program mnohokrát děkujeme paní Prokopové a paní Jirmannové.

Za kolektiv MŠ Verněřovice Lenka Kerestešiová

Římskokatolická farnost Teplice nad Metují

*Zveme Vás u příležitosti svátku sv. Vavřince
na poutní mši svatou, která se koná*

9. srpna 2020 od 8:30 h

v Teplicích nad Metují

ve farním kostele sv. Vavřince.

P. František Hofman

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Svatební obřady

Své „ANO“ si řekli

dne 3. července 2020 na břehu jezírka na
Bischofsteine

Lukáš Vaněček a Nikola Jägerová.

dne 18. července 2020 ve Zdoňově u Penzionu Kovárna
Tomáš Hamberger a Eva Szkoková.

Novomanželům přejeme hodně štěstí!

Jana Záleská, matrikářka

Rozhovor o Emilu Schwantnerovi a výstavě v Teplicích nad Metují

V neděli 12. července proběhla ve výstavní síni městského úřadu v Teplicích nad Metují vernisáž výstavy, věnovaná tvorbě českého sochaře německého původu Emila Schwantnera. Výstava potrvá do 20. září letošního roku a při této příležitosti se zeptám kurátora výstavy Petra Bergmanna a členky výstavního výboru PhDr. Miroslavy Moravcové:

1. Koná se výstava k nějaké příležitosti?

Výstava byla uspořádána při příležitosti výročí 130 let od narození Emila Schwantnera, které si v letošním roce připomínáme a zároveň navazuje na veřejnou diskusi, která se v Teplicích nad Metují odehrála před dvěma lety v souvislosti se záměrem obnovy cenné Schwantnerovy sochy Trubače, která zde byla silně poškozena v roce 1945 a jejíž torzo město stále vlastní.

2. Z dostupných pramenů na internetu jsem se dozvěděla, že Emil Schwantner začínal svou sochařskou kariéru jaksi „od píky“, kdy začínal jako modelář v žacléřské porcelánce, ale pak svůj talent skutečně rozvinul...

P. B.: Emil Schwantner projevoval výtvarný talent už od dětství, sám na to později vzpomínal, jak modeloval figurky z bahna a vystříhoval z papíru. Ke Schwantnerovým domů docházel jakýsi pan Hartmann, což byl designér žacléřské porcelánky a ten si Schwantnerova talentu všiml. A tehdy mu řekl, jak už to u takovýchto „strejčků“ bývá, že až Emilovi bude čtrnáct let, tak ho vezme do učení. A skutečně ho pak do porcelánky přijali a protože byl opravdu talentovaný, majitel továrny pan Theodor Pohl poskytl Schwantnerovi stipendium na studium keramické školy v Teplicích v Čechách, kde on mohl svůj talent skutečně rozvinout. Byl dokonce tak nadaným studentem a projevoval tak výrazné umělecké ambice, že se přihlásil na pražskou Akademii výtvarných umění, kde byl nakonec na přímělu profesora J. V. Myslbeka přijat. K tomu se pojí také přímá Schwantnerova vzpomínka, že vzhledem k tomu, že neměl ukončené střední vzdělání, neměl maturitu, tak komise na AVU všemi hlasy kromě Myslbeka hlasovala proti jeho přijetí. Myslbek však o něj natolik stál, že zatelefonoval ministrovi do Vídně a situaci vysvětlil, načež sám pan ministr doporučil obejít akademické předpisy a zasadil se o Schwantnerovo přijetí. Studoval tedy potom v ateliéru prof. Myslbeka, kde patřil k nejlepším studentům.

V době studií se údajně setkal také s Augustem Rodinem.

P. B.: Rodin vystavoval v Praze a Prahu pak ještě navštívil a toto setkání zprostředkoval Jan Štursa, u něhož Schwantner rovněž studoval, ale takových příležitostí měl Schwantner více. On díky tomu, že byl tak vynikající student a jeho práce dvakrát vyhrály cenu za nejlepší ročníkovou práci na AVU, tak měl možnost cestovat například do Belgie a Holandska a poznat umění předních moderních výtvarníků, například Constantina Meuniera. Ten byl prvním, kdo se věnoval intenzivně ve svém díle dělnické a rolnické tematice, sochal horníky, kameníky, dělníky s kladivy, sekáče s kosou, nacházíme u něj Rozséváče, kterého později ztvárnil rovněž Schwantner, je tu vidět silný vliv. Rovněž na Rodina najdeme

nejméně dvě reminiscence ve Schwantnerově pozdějším díle. Největší vliv ale měl na Emila Schwantnera určitě další sochař německé národnosti s původem v Českém království Franz Metzner, který přizval těsně po ukončení studií na AVU Schwantnera ke spolupráci na dokončovacích pracích na Památníku bitvy národů v Lipsku. Schwantner dostal tehdy nabídku, aby se stal profesorem na AVU, tu ale odmítl a odjel do Berlína za Metznerem, kde spolupracovali necelý rok na několika projektech. Metznerův vliv je protkán celým Schwantnerovým pozdějším dílem.

3. Emil Swantner bojoval jako dobrovolník v první světové válce. Tento strašlivý zážitek určitě jeho tvorbu ovlivnil. Je to vidět v jeho díle?

M. M.: Ano, tím, co Schwantner prožil osobně v bojích první světové války (účastnil se opravdu krutých bitev), byl silně zasažen a poznamenan. V období od skončení první až po začátek druhé světové války vytvořil mnoho pomníků, kterými se snažil lidi varovat před válečnými hrůzami. Na pomnících se tak objevují různé motivy ilustrující tyto hrůzy, ale také důsledky války, jako je motiv raněného vojáka, umírajícího vojáka, válečného invalidy, matky s dítětem, vdovy, a čiší z nich nesmírný smutek.

P.B.: Nebo se opakuje, že figury vojáků na Schwantnerových pomnících mají atributy boje jako je dýka, helma a podobně, vždy u nohou, meč nebo dýka směřují hrotem k zemi, což je všechno symbolika skončeného boje, nebo neochoty bojovat.

Pomníky tedy nejsou oslava války, jsou projevem sociálního citění – sám Schwantner tvrdil: „pomník není stavěn na obdiv válce, ale jako varování proti ní, aby před ní potomky varoval a k trvalému míru se všemi evropskými národy nabádal“.

P. B.: Přesně tak, jeho sochy neoslavují žádné vítěze, sochy nepředstavují žádné hrdiny, ale vyčerpané, skleslé, ubohé vojáky, v podstatě poražené, raněné nebo umírající, nebo tři vojáky vzájemně se podpírající, to jsou celkem časté Schwantnerovy motivy (Trutnov, Horní Dvůr, Olešnice, pozn. redakce). Postrádá to takovou tu klasickou vojenskou formu, že někdo vítězoslavně zvedá prapor, nebo se hrne do boje, nebo něco podobného, u Schwantnera je to právě naopak.

M. M.: To je také případ teplického Trubače, který měl varovat před nebezpečím: socha vznikla krátce před vypuknutím druhé světové války (byla slavnostně odhalena v r. 1935), kdy už eskalovalo mezinárodní napětí, nacionalismus, Německo začalo zbrojit, bylo zřejmé k čemu se schyluje. A tak i tady je jasné, jakou symboliku Schwantner do své sochy vložil, i když Trubač se liší od všech předchozích Schwantnerových prací svým varovným postojem a tím je právě vyjimečný.

4. Soustředil se Schwantner ve své tvorbě i na jiná témata než válečná?

M.M.: Ano, věnoval se například ztvárňování zvířat, vytvářel interiérové sošky zvířat z bronzu, dřeva a porcelánu. Je známo, že Schwantner jezdil zvířata pozorovat do zoologické zahrady ve Vratslavi a

pak je ztvárňoval v jejich pohybu, nebo v nějaké typické pozici. Je znát, že měl zvířata detailně vyzorovaná a že je měl rád.

P.B.: On i pamětníci vzpomínali, že Schwantnerův dům byl plný koček a on je pozoroval a že studoval jejich pohyb, hodně se pak zaměřoval právě na sochy kočkovitých šelem. Ale co se týká obecně témat Schwantnerovy tvorby, tak je potřeba říci, že od mládí zpracovával sociální motivy. První jeho oceněná socha na akademické půdě byla ještě studentská a byl to motiv slepého hornického koně. Udělal spoustu soch servaných a zdrchaných sedláků, rolníků, oráčů a podobně, kteří dřou někde na poli, nebo busty s tímto výrazem námahy vtisklé do tváře, sochy Horalů pro štít Tippetovy boudy a podobně. A dalším jeho oblíbeným tématem byla mytologie. Známé jsou jeho porcelánové sochy Nymfy se Satyrem, Amazonky, Krakonoše, méně známá, ale velmi zdařilá je dřevěná socha Krysaře. Při tvorbě pomníků a dekorací na architektuře se Schwantner vracel k další postavě germánské mytologie, rytíři Rüdigerovi. V Křenově se na pískovcovém reliéfu nad kašnou objevuje Faun a Skřet s figurami zvířat a podobně. Ve třicátých letech se pak v jeho tvorbě objevuje religiózní tematika, zejména v případě náhrobků, různé motivy a skulptury Ježíše Krista. Kristova

busta byla také Schwantnerovou poslední sochou před smrtí v roce 1956.

5. V Adršpašských skalách máme také Schwantnerovu bustu J. W. Goetha, jak ta se tam dostala?

P.B.: Schwantner byl totiž především vynikající portrétista a bust a portrétních reliéfů udělal spoustu. Je takovou zajímavostí, že například v Otovicích, kde je na pomníku obětem první světové války právě jednou ze soch vdova po padlém vojákovi, tak tu sochu sekal Schwantner podle autentické otovické vdovy, která mu stála modelem. Když dělal náhrobek ve formě sousoší na hrob trutnovského sociálně-demokratického poslance Kiesewettera, tak tam jednak zakomponoval přímo postavu jeho samotného, tedy Kiesewettera, ale také třeba svoji macechu jako postavy v truchlícím davu nad hrobem. Na výstavě je například vystavena bronzová soška kozy drbající se rohem na zadní noze, a to je také známé z vyprávění pamětníků, že právě Schwantnerova macecha za ním chodila do jeho trutnovského ateliéru a vodila tam svoji kozu. Takže si můžeme představit, že ta soška je portrét té jejich kozy.

M. M.: Ale zpět k bustě Goetha ve skalách: její umístění bylo jako připomínka Goethovy návštěvy skal v roce 1790 a uskutečnilo se v rámci oslav Goethova jubilea v roce 1932, což byla v Teplicích nad Metují obrovská kulturní a společenská událost. V té době už byl Schwantner považován za předního regionálního umělce a měl za sebou desítky realizací ve veřejném prostoru od Krkonoš až po Orlické hory.

6. Zůstal Swantner pouze lokálním umělcem, nebo se prosadil i mimo Československou republiku? Popřípadě, kde všude můžeme shlédnout jeho další díla?

P.B.: Nelze říci, že by se Schwantner mezinárodně prosadil tak, jako třeba jeho vzor Franz Metzner, že by vyhrával soutěže o zahraniční zakázky a podobně. Víme, že Schwantner žil a pracoval v Pasově, Lipsku, Berlíně a ve Vídni a všude pravděpodobně nějaký odkaz zanechal. Jeho neteř Jenny Schon, trutnovská rodačka, zdokumentovala jeho práce v Berlíně, ale obávám se, že například Vídeň v tomto smyslu ještě nikdo nezdokumentoval, nebo o tom nevím. Oženil se ve Vídni se svou první ženou a velmi pravděpodobně tam také pracoval, ale kolik jeho prací se tam dochovalo, o tom nemám žádnou představu. Po první světové válce, když v roce 1919 zemřel Franz Metzner, se Schwantner vrátil k rodičům do Albeřic v Krkonoších a pak už žil a pracoval v Československu a těch zakázek na pomnících a náhrobcích měl strašně moc, takže na nějakou zahraniční zakázku asi neměl ani pomyslení. Když si uvědomíme, že z jeho dílny vyšly kolikrát i tři nebo čtyři pomníky ročně a k tomu ještě volná tvorba a podobně, tak už nevidím kapacitu pro další práce.

7. Emil Schwantner se stal ve své době vyhledávaným sochařem, zejména zde na Trutnovsku, Vrchlabsku a Broumovsku, ale historické události nepříznivě ovlivnily jeho kariéru, potažmo jeho celý život. Byl proto nějakým způsobem opomenut v novodobé české historii?

M. M.: Schwantner musel být svědkem hanobení jeho prací už v době připojení českého pohraničí k Říši, už to bylo pro něj traumatizující. Potom po válce, kdy se ničilo všechno, co bylo německé a vůbec se nebralo na vědomí, že to může mít nějakou uměleckou hodnotu a nebo má ušlechtilou myšlenku, došlo ke zničení nebo poškození většiny Schwantnerových pomníků a soch. Jen pár lidí a nebo obcí si uvědomilo jejich pravý význam a nedošlo k rozbití, ale třeba jen přemístění pomníku, jako se stalo například v Radvanicích. Těžko si představit, co Schwantner, který zasvětil svůj život umění a poukazování na hrůznost války, prožíval v letech 1939-1945 a bezprostředně potom, kdy se jeho díla stala terčem pomsty a hysterie.

P.B.: Tady v regionu, kde Schwantner žil, skutečně zapomenutý byl a stále je, snad kromě Trutnova, Vrchlabí a těch pár obcí jako Otovice, Dubenec, Mladé Buky, Žaclěř a podobně, kde se nyní vrací k jeho dílu, obnovují a restauroují jeho pomníky, pořádají výstavy a podobně. Teď se například připravuje restaurování pomníku v Královci, Schwantnerově rodišti, je tedy už hodně příkladů, kde se jeho tvorba vrací do veřejného prostoru a dostává to místo a pozornost, kterou by

si zasloužila. Nicméně, i přes toto úsilí spíše fandů a jednotlivců, kteří za obnovou jeho soch stojí, a přes několik výstav v Trutnově a podobné počiny ve Vrchlabí a Žacléři, zůstává Schwantner pro veřejnost spíše neznámým autorem a povědomí o jeho tvorbě je minimální. Ale, kde už je Schwantner hodně uznáván, to je novodobá česká i zahraniční kunsthistorie, kde je vnímán jako jeden z předních autorů z řad německých umělců narozených v Českém království a prožívajících tvůrčí vrchol v období první republiky coby občané Československa. Tady už má Schwantner své nezastupitelné místo. A totéž platí, co se týká současného obchodování soch na aukcích a podobně, kde patří mezi nejvyhledávanější a na volném trhu s uměním prakticky nedostupné autory. Z pohledu znalců, kunsthistoriků a sběratelů je Schwantner již velice dobře reflektovaným autorem a z tohoto hlediska je komunální vlastnictví jeho sochy, byť v torzálním stavu zde v Teplicích nad Metují velice významnou hodnotou, která zcela jistě stojí za řádnou a intenzivní péči.

8. Jsme tedy svědky vzkříšení Schwantnerova díla? Je jeho odkaz pro náš region důležitý?

P.B.: Rozhodně je vidět všude kolem, že vzkříšení Schwantnera a jeho díla je v regionu realitou. Co však chybí, co by hodně podpořilo obecně povědomí o jeho odkazu, je ucelená a kvalitní monografie, protože doposud vyšly pouze velmi skromné katalogy k výstavám, případně strohé zmínky nebo citace několika málo děl v souborných publikacích typu *Mladí lvi v kleci* a podobně. Například ucelené představení jeho díla právě včetně pomníků a náhrobků doposud nikdo neudělal a to je přesně věc, která by jej uvedla v celkovém kontextu a významu. Jeho odkaz pro region severovýchodních Čech má skutečně velký význam, především proto, že se jednalo o takzvaného českého Němce, který, ač dobrovolně, odešel do odsunu a skončil v NDR, kde po deseti letech umřel v úplném zapomnění. Tady dostal ještě v roce 1946 nabídku na profesuru na AVU, ale to podruhé odmítl, asi v přesvědčení, že v té poválečné atmosféře není možné, aby tu žil, poté, co jeho ateliér byl vyrabován, modely jeho soch se vyhazovaly z oken, jeho pomníky se strhávaly a podobně. A to ještě nebyl ani únor 1948. Takže dnes se můžeme vrátit k této naprosto autentické a veskrze významné osobnosti meziválečného kulturního života v regionu a docenit její dílo a hýčkat si jeho zbytky, které se dochovaly. Kolik jiných sochařů má nebo mělo v jednom regionu přes padesát realizací ve veřejném prostoru v takové kvalitě jako Schwantner?

9. Ty jsi Petře před časem zmiňoval díla Emila Schwantnera, která byla jaksi „znovuobjevena“ ať už na hřbitovech nebo dalších pietních místech Broumovska. Znamená to, že se dočkáme nějakých překvapení?

P. B.: Ta překvapení se již odehrávají, například ve Studenci, kde pracovníci trutnovského muzea našli v terénu rozvalenou sošulpsuru a při detailním ohledání zjistili, že jde o dílo tandemu Schwantner – Bartosch. Bylo to dílo do té doby neznámé a v literatuře nepopsané, podobně tak došlo k nálezům do té doby neznámých náhrobků od Schwantnera ve Zdoňově a není divod si nemyslet, že další takové objevy ještě mohou přijít. Ten nejvzdálenější známý pomník vytvořil Schwantner pro Olešnici v Orlických horách, ale stejně tak mohl dostat zakázku například od městečka nebo obce kdesi v Jeseníkách nebo Beskydech, jen se o tom dnes už neví. Takže naše pátrání a dokumentování bude celkem jistě pokračovat, zdaleka nekončí touto výstavou a věřím, že výčet Schwantnerových děl na výstavě prezentovaných ještě zdaleka není úplný.

10. V poslední době slyšíme ve zprávách z Čech a ze světa o ničení a strhávání pomníků významných osobností minulosti. Jaký je vztah lidí k pomníkům a souvisí to nějak s dílem a životem Emila Schwantnera?

M.M.: Nyní je taková převratná doba, kdy se na jedné straně pomníky ničí a na druhé straně se zase jiné obnovují a to se dělo vždycky v dobách změn. A proto je mým přáním, aby i tady v Teplicích nad Metují ve vztahu k soše Trubače svítilo na lepší časy a

podarilo se překonat její někdejší nepochopení a vrátit jí původní protiválečnou symboliku a kulturní význam.

P. B.: Socha nebo pomník vyjadřují vždy zhmotněný patos, vyjadřují náklonnost těch, kteří si sochu objednali nebo ji vytvořili, k nějakému ději, k nějaké postavě, k představiteli moci. Je to dobový patos, který už za pár let může vychladnout, ten vztah se může otočit a nová doba už nemusí nezbytně sdílet to předchozí nadšení pro zobrazovaného císaře, vojévdu, pro náboženskou figuru a podobně. Když pak katolickou aristokracii vystřídá materialistický komunismus, tak se nutně a zákonitě začnou ničit například církevní památky, i když je to barbarství, ale je to důsledek společenské proměny náhledu a hodnot. A tady v pohraničí se z národnostního hecu obrátila nenávisť k německým vojákům, se kterými bylo několik let těch nejhorších možných zkušeností, proti sochám, které německého vojáka připomínaly. Schwantner ztvárňoval některé mužské postavy v té anticko-rodinovsky-metznervské nahotě, ale některé, ač to byli vojáci rakousko-uherské, tedy i čeští, v dlouhých vojenských kabátech, helmách a s granátem za opaskem, evokovalo v létě 1945 vojáky wermachtu. Lidé přicházející do Sudet se na tohle nechtěli dívat, chtěli to pryč ze svého života, takže ty pomníky s polonahými muži zůstaly, to jsou Otovice, Královec, Radvanice, Mladé Buky a podobně, ty v uniformách, nebo ovlivněné germánskou mytologií, jako byly v Horním Lánově, Horním Dvoře, Hostinném, Křinčicích, Božanově, Svobodě nad Úpou a na dalších místech, byly strženy. A stejně tak Trubač v Teplicích nad Metují, ale úplně stejně Metznerův Rüdiger v Jablonci nad Nisou, kašna v Liberci nebo Metznerův pomník W. A. Mozarta v Teplicích v Čechách a desítky jiných soch mnoha autorů v jiných městech. Ale děly se i případy, že tam, kde někdo soše vojáka urazil hlavu, jako se to stalo v Horním Žďáru, tu hlavu někdo jiný sebral a schoval pod senem ve stodole a když se doba zase změnila, hlavu přinesl na radnici s tím, aby se hlava zase přidělala zpátky. A stejně tak tady v Teplicích nad Metují ještě někde musí být ruka Trubače s trubkou a také dolní část trupu a nohy s podstavcem. Stále věřím, že se ještě najdou a socha se zkompletuje. Trubač tady stále ještě je, je v majetku města, fotodokumentace také je k dispozici, vůle pro opravu sochy byla vedením města projevona, je tedy jen otázka, zda se pro její obnovu najde také podpora veřejného mínění. Že lze restaurovat sochu v podstatě z úlomků je vidět právě na výstavě, kde na příkladech ze Studence nebo ze Sklenářovic vidíme, jak se zničený pomník vrátil do své původní podoby a místní jsou dnes na svého Schwantnera hrdí.

(foto z výstavy)

11. A poslední otázka: Má Emil Schwantner své místo v historii evropského umění?

M. M.: Má, bezesporu, k tomu nemám co dodat.

P. B.: To už není dnes otázka toho, že by se mu mělo nějaké místo vytvářet, Schwantner to místo nesporně má, je ve sbírkách institucí, je v soukromých sbírkách, těch jeho soch z volné tvorby je naštěstí hodně a ví se o nich, ví se o jejich vynikající kvalitě, takže v mezinárodním kontextu je dnes rozpoznán a uznáván jednoznačně. Ve srovnání například se zmiňovaným Franzem Metznerem, jehož byl spolupracovníkem a který mu byl vzorem, to samozřejmě nebyla

taková veličina, ale Schwantner byl v tomto směru spíše introvert, nedral se do zahraničních zakázek a spíše pracoval tady v Krkonoších pro lidi, které miloval a pro místa, ze kterých vzešel. Celkem jistě utrpěl ztrátu náhlým Metznerovým úmrtím, protože by se mohl po první válce jeho prostřednictvím dostat k zajímavé práci, ale i tak si našel své místo v regionu a prosadil se. Druhá rána pro něj musel být nacismus, kdy začal být nepohodlný pro své protiválečné postoje a jeho sochy působily na nacisty defetisticky a zbaběle. No a třetí mezník byl odsun, kdy ztratil domov a svou primární inspiraci a v Německu, kde to sice znal, protože pracoval v Berlíně i v Lipsku, tak už se neujal a v podstatě tam zašel. Skutečně renezance se jeho dílo dočkalo až dlouho po jeho smrti, dnes se ale prodává v aukcích po celém světě a je vysoce ceněno. Rádi mu tedy vzdáme v roce jeho výročí hold výstavou, k jejímuž uspořádání vám gratuluji.

Děkuji Bc. Jana Lucasová

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TEPLICE NAD METUJÍ

Výběr z knižních novinek

Milí čtenáři, toto je jen malá ochutnávka z novinek, které pro Vás nakupujeme. Přijďte se podívat do knihovny a zjistíte, že Vám toho můžeme nabídnout mnohem více!

Harlan Coben – SMRT V ZÁDECH

Další z poutavých detektivních thrillerů bestsellerového amerického autora. Mayin život změní zásadně směr ve chvíli, když se coby armádní špičková pilotka dopustí chyby a je nucena armádu opustit. Návrat k normálnímu životu také nebude nijak jednoduchý, neboť Mayina sestra byla zavražděna a vzápětí Maya přišla i o svého manžela. Mladá žena se tak stará o malou dcerku Lily a pokouší se vyrovnat s životními tragédiemi a těžkostmi, ale náhodou získá šokující informaci, která už tak dost komplikovaný Mayin život naprosto převrátí. Rafinovaný detektivní thriller s překvapující pointou.

Vlastimil Vondruška – KŘIŠTÁLOVÝ KLÍČ 2.

VÍDEŇSKÝ SEN

Pokračování kroniky severočeského sklářského rodu Heřmanů. Leopold Heřman, majitel Falknovské hutě, je uznávaný a bohatý sklářský podnikatel, ale to mu nestačí. Kvůli ctižádostivé manželce Marii usiluje o povýšení mezi urozené rody. Neshody s mladšími sourozenci se prohlubují. V Haidě vznikají sklářské kompanie, které začnou Falknovské huti zdatně konkurovat. Jedním ze zakladatelů nové obchodní společnosti se stane i jeho bratr Matyáš. Bratr Johann ve službách hraběte Gallase buduje plátenickou manufakturu. Pomoc najde u sestry Hedviky, která prožije další velké životní zklamání. Mračna se ovšem stahují nejen nad rodem Heřmanů, ale nad celou habsburskou monarchií...

Kate Quinn – ALICINA SÍŤ

Napínavý román, ve kterém se prostřednictvím událostí během světových válek propojí životy dvou silných žen - mladičké Charlie, neúnavně pátrající po zmizelé sestřenci a staré, zlomené Eve, kterou pronásledují vlastní démoni. V chaotickém období po 2. světové válce se americká vysokoškolačka Charlie ocitá v nezáviděníhodné situaci. Je těhotná a svobodná. Její matka ji vezme do Evropy, aby se zde zbavila svého malého problému, ale když spolu dorazí do Anglie, Charlie své matce utíká do Londýna. Právě zde se totiž nachází jediná žena, která by jí mohla pomoci najít Rose, sestřenici, jež zmizela během války v nacisticky okupované Francii. Tato tajemná žena, Eve Gardinerová, má však své vlastní problémy i tajemství. Během 1. světové války byla součástí sítě Alice jako špiónka. Ona a ostatní ženy v síti byly v té době zrazeny a Eve se stále utápí ve svém hněvu. Když jí Charlie zavolá a zmíní v souvislosti s Rose restauraci Le

Lethe a jméno jejího majitele, které Eve tak dlouho neslyšela, Eve konečně dostává šanci, jak zjistit pravdu o své minulosti...

Fredrick Backman – ÚZKOSTI A JEJICH LIDÉ

Naprosto bláznivá komedie o skupince rukojmích zajatých při prohlídce bytu. Neúspěšný bankovní lupič se uvnitř zamkne s přehnaně nadšenou realitní makléřkou, dvěma morously závislými na nákupech v IKEA, jedním potměšilým multimilionářem, smutnou starou paní, ženou v pokročilém stadiu těhotenství, otravným chlápěkem s králíčí hlavou. Nakonec to lupič vzdá a všechny propustí, ale když pak dovnitř vpadne policie, byt je prázdný. V následné sérii zmatených výsledků všichni vyličí svou verzi událostí a před čtenářem vyvstane klasická detektivní záhada: Jak se lupič podařilo utéct? Proč všichni tak zuří? A hlavně - co se to dnes se všemi děje?

Jojo Moyesová – SCHOVEJ MĚ V DEŠTI

Tři generace žen, jeden příběh. Když Kate jako mladá utekla z domova, nezanechala za sebou žádné stopy. Toužila začít nový život daleko od rodiny a především od matky, ke které necítila takové pouto, jaké by dcera zřejmě cítit měla. I proto se Kate později zapřísláhla, že ona sama tu pro svou milovanou dcerku Sabine vždycky bude. Jenomže čím je Sabine starší, tím víc ji nejasná minulost její matky zajímá a jednoho dne se prostě rozhodne svou babičku Joy na irském venkově navštívit. Splněný sen o shledání vnučky a babičky se však záhy změní v horlivé pátrání po tajemství minulých let, která doted zůstávala pohřbena...

Shari Lapena – JEDEN Z NÁS

Udržet tajemství mezi sousedy, kde každý každého zná, může být těžké. Vražděné těžké... Ovzduší na poklidném newyorském předměstí, kde jsou k sobě všichni milí a vstřícní, rozvíří anonymní dopis zanechaný v jednom z domů. "Omlouvám se. Můj syn se k vám nedávno vloupal. A nejen k vám." Čí je to syn? A co mohl odhalit? Dohady a podezření na sebe nenechají dlouho čekat. Pak je však jedna z místních žen nalezena mrtvá - a tento objev strhne lavinu napětí. Kdo ji zabil? Kdo ví víc, než říká? A mohl to být opravdu jeden z nás?

Edith Eva Egerová – MÁME NA VYBRANOU

Autobiografické vzpomínky psycholožky přeživší holocaust, která se snaží pomáhat lidem, kteří zažili stejná či podobná duševní traumata. V roce 1944 přivezl transport do Osvětimi šestnáctiletou Edith Egerovou. Přišla o rodiče, přežila Auschwitz i pochod smrti a nakonec ji z hromady mrtvol v Gunkirchenu zachránili američtí vojáci. Peklo, kterým prošla, ji ale nezlomilo. Po válce se vdala, emigrovala do Spojených států a složila doktorát z psychologie. Ve své knize nám předkládá nejen napínavý a působivý příběh vlastního života, ale také inspirativní příběhy svých pacientů. Na jejich pozadí nám ukazuje, že všichni máme na výběr - rozhodnout se vystoupit z role oběti, osvobodit se z pout minulosti a začít naplno žít.

Proč se recyklují nefunkční úsporné zářivky a jiná elektrozařízení?

Většina z nás už dnes ví, že vysloužilé lineární či úsporné zářivky je potřeba odevzdat k recyklaci. Ne všichni ale víme, proč a jaký je jejich další osud.

Recyklace nefunkčních zářivek je důležitá ze dvou důvodů. Tím prvním je ochrana životního prostředí před rtutí, která je v těchto výrobcích v malém množství obsažena. V jedné úsporné zářivce jde o 3–5 mg rtuti. Při mnohonásobně vyšších koncentracích může tato jedovatá látka poškodit nejen životní prostředí, ale i naše zdraví.

Druhým důvodem je opětovné materiálové využití, jež u zářivek a dalších světelných zdrojů v současnosti dosahuje více než 90 %. Využitím recyklovaných materiálů při další výrobě se šetří přírodní zdroje surovin.

Zpětným odběrem a ekologickou recyklací osvětlovacích zařízení se od roku 2005 zabývá neziskový kolektivní systém EKOLAMP, který tyto služby zajišťuje i pro naše město. Obyvatelé našeho města mohou nejen nefunkční světelné zdroje, ale i další elektrozařízení, zdarma odevzdávat ve sběrném dvoře v bývalé kotelně u bytoven na náměstí Aloise Jiráska, ve vestibulu MěÚ je umístěna malá sběrná nádoba nebo v elektro obchodě při nákupu nových.

Ze sběrných míst EKOLAMP sváží světelné zdroje a další vysloužilá a nefunkční elektrozařízení k ekologické recyklaci, díky které jsou z nich pro opětovné použití získávány druhotné suroviny, zejména kovy, plasty a sklo. Hliník, mosaz a další kovy se mohou znovu použít v kovovýrobě, z recyklovaných plastů jsou vyráběny např. zatravnovací dlaždice či plotové dílce a sklo se používá jako technický materiál. Při recyklaci dochází také k ekologickému zpracování nebezpečných látek, které některá elektrozařízení obsahují (např. rtuť v zářivkách).

Prostřednictvím EKOLAMPu se v roce 2019 recyklovalo 706 t použitých světelných zdrojů, 587 t malých elektrozařízení a 1 586 t velkého elektr. Díky EKOLAMPu se podařilo opětovně využít přes 95 % materiálů ze světelných zařízení a 90 % materiálů z malých a velkých elektrozařízení. To je dobrá zpráva pro životní prostředí naší země.

Bohužel stále mnoho českých domácností nerecykluje a menší elektrozařízení včetně úsporných zářivek hází do komunálního odpadu. Z úsporek a dalších elektrospotřebičů se tak do půdy mohou dostat nebezpečné látky, se kterými si příroda jen tak neporadí. Právě vy můžete pomoci tuto situaci změnit.

Více se o problematice nakládání s nefunkčními zářivkami a dalšími elektrozařízeními dočtete na www.ekolamp.cz.

Převzato od společnosti Ekolamp, Jindřiška Nováková odpadové hospodářství

Recyklace – myslíme na budoucnost

O odpovědném přístupu k přírodě kolem nás, ochraně planety Země i o nevytváření zbytečných odpadů už slyšel nebo četl snad každý z nás. Dnes a denně na nás z médií i sociálních sítí útočí spousta článků, fotek a videí ukazujících škody, které člověk nerozumným chováním přírodě způsobuje.

Ekologie a recyklace nejsou ale jen módní pojmy, jsou nedílnou součástí uvědomělého způsobu života. Třídění odpadů je pro lidi, kteří myslí na budoucnost planety i svých dětí, již zcela přirozenou součástí života. A nejedná se jen o papír, sklo a plasty, které odnášíme do barevných kontejnerů. Vytřídít můžete například i textil, kovy a v neposlední řadě také elektrozařízení.

Vysloužilá elektrozařízení patří na místo zpětného odběru, jen tak se mohou dostat k ekologické recyklaci. Například v loňském roce se prostřednictvím společnosti EKOLAMP podařilo sebrat a následně recyklovat 706 tun vysloužilých světelných zdrojů, 587 tun malých elektrozařízení a 1586 tun velkého elektr.

Opětovně se využilo přes 95 % materiálů ze světelných zdrojů a více než 90 % materiálů z malých a velkých elektrozařízení. Získané kovy, plasty či sklo slouží k další výrobě či jako technický materiál. Pečlivým sběrem a zpracováním se navíc zabránilo znečištění přírody, ke kterému by mohlo dojít, pokud by se škodlivé látky z nerecyklovaných zařízení dostaly do půdy, či do podzemních vod.

Obyvatelé našeho města mohou nefunkční elektrozařízení zdarma odevzdávat ve sběrném dvoře v bývalé kotelně u bytoven na náměstí Aloise Jiráska, do malé sběrné nádoby umístěné ve vestibulu MěÚ nebo v elektro obchodě při nákupu nových.

Společnost EKOLAMP se od roku 2005 stará o vše, co již nesvítí. Od ledna 2019 se navíc stará o ekologickou likvidaci i dalších elektrozařízení. Tuto službu nabízí městům a obcím zcela zdarma.

Nefunkční světelný zdroj či jiné elektrozařízení je možné odevzdat k recyklaci prostřednictvím více než 4500 sběrných míst, která společnost EKOLAMP po celé České republice zřídila. Sběrná místa jsou vybavena vhodnými sběrnými nádobami, ve kterých jsou elektrozařízení bezpečně uložena do doby jejich přepravy k recyklaci.

Mapu sběrných míst a více informací najdete na www.ekolamp.cz. Převzato od společnosti Ekolamp,

Pneumatiky na sběrný dvůr nepatří

Připomínáme, že sjeté pneumatiky na sběrný dvůr nepatří. U pneumatik, tak jako u elektrospotřebičů funguje zpětný odběr. Pokud si pneumatiky necháte přezout a ty staré už nebudete nazouvat, nechte je přímo v pneuservisu. Ojeté pneumatiky můžete odevzdat v pneuservisu bez ohledu na značku nebo jestli jste na místě odběru zakoupili pneumatiky nové. V našem výběžku je možné odevzdat sjeté pneumatiky v těchto provozovnách:

JOPECO, spol. s r.o., Soukenická 169, Broumov – Olivětín
JET Logistic s.r.o., třída Osvobození 287, Broumov – Velká Ves

CDS Náchod, Barvířské náměstí 86, Broumov-Poříčí

Autoservis STAR, Barvířské náměstí 87, Broumov

Pneuservis Jan Doležal, Police nad Metují

Správným nakládáním se všemi druhy odpadů pomáháte šetřit přírodu ve Vašem okolí.

Jindřiška Nováková, odpadové hospodářství

Divadlo na Kačeři uvede komedii

3 ženy

v sobotu
29.8.
19:30 hod

Hraje Městské divadlo v Mostě na zahradě pod penzionem
V případě deště v Divadle na půdě

vstupné 99 Kč

KDYŽ SE ZELASNE

Divadelní Soubor DIVADLO BROUMOV představuje domácí komedii

Autor: Michaela Doležalová, Roman Vond
Režie: Renata Kolářová

Hrají:
Nina – majitelka italské restaurace a šéfkuchařka – Hana Buchtová
Imelda – výtáčená s vlastním televizním pořadem – Renata Kolářová
Trevor – prominentní gynekolog – Jiří Mlýnský
Artur – profesor historie na vysoké škole – Josef Palhoun

Nápad: Věra Gábelová, Alena Zahradníková
Inscipce: Alena Zahradníková
Technika, scéna: Tom Círk

Délka představení 110 minut – hraje se bez přestávek

Děkujeme sponzorům: Město Broumov, Ulita Broumov, PINstudio – Jan Záliv

KINO Teplice nad Metují
Čtvrtek 17. září 2020 v 19:00 hodin
Vstupné: předprodej v TIC Teplice nad Metují
od 1. 9. 2020 (80 Kč, na místě 100 Kč)

TEPLICKÉ OZVĚNY * Vydává Město Teplice nad Metují (IČO: 00273139) nákladem 600 výtisků.
Kontakt: ozveny@teplicenadmetuji.cz. Vychází jako měsíčník.
Odpovědná redaktorka Marie Jirmannová. Reg. č. MK ČR E 11959. Redakční uzávěrka je 15. každého měsíce. Za obsah článku odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme.
Tisk: Centrum služeb Broumov s.r.o., dne 27. 7. 2020

SOUTĚŽ

NAMALUJ ADRŠPACH 2

- namaluj obrázek na téma adršpašské krajiny či horolezectví
- naskenuj a pošli na email facebook@skalysadrspach.cz
- nezapomeň připsat jméno, věk, bydliště a kontakt
- soutěž je otevřená všem věkovým kategoriím
- čekají Vás lákavé odměny
- soutěž potrvá od 8.6. do 31.8.2020
- více info na facebooku Adršpašské skály

POŘÁDÁ TIC ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY

VARHANNÍ LÉTO 2020

20. ročník

Broumovsko / Teplicko / Policko

ne 5. 7. v 19:00 Teplice n. Met., kostel sv. Vavřince Trio Braumensis Michaela Jeklová – soprán, Štěpán Příbýl – trubka, Ladislav Šikut – varhany Výročí J. S. Bacha, L. v. Beethovena, P. J. Vejvanovského ad.	čt 30. 7. v 19:00 Teplice n. Met., kostel Panny Marie Pomocné Ondřej Valenta – varhany
čt 9. 7. v 19:00 Vernéřovice, kostel sv. arch. Michaela Michal Novenko – varhany	čt 6. 8. v 19:00 Teplice nad Metují, kostel sv. Vavřince Marie Pochopová – varhany
čt 16. 7. v 19:00 Martinkovice, kostel sv. Martina a Jiří Klára Nentvichová – soprán, Ladislav Šikut – varhany Výročí J. S. Bacha, W. F. Bacha, L. v. Beethovena, A. Michny ad.	čt 13. 8. v 19:00 Police n. Met., kostel Nanebevzetí Panny Marie Jan Hora – varhany
čt 23. 7. v 19:00 Broumov, kostel sv. Václava Hana Friede – flétna, Jana Šimková – violoncello, Lidmila Urbanová – varhany	čt 20. 8. v 19:00 a čt 27. 8. v 19:00 Teplice n. Met., kostel Panny Marie Pomocné Michaela Jeklová – soprán Ladislav Šikut – varhany Výročí J. S. Bacha, Z. Fibicha, V. Říhovského, L. Vierneho ad.

Vstupné: 80 Kč / zlevněné vstupné 40 Kč (studenti, senioři).
Prodej lístků na místě 20 min. před začátkem koncertu.
Možnost kdykoliv objednat koncert v kostele Panny Marie Pomocné v Teplicích nad Metují.

Pořádá MUSICA Mgr. Ladislav Šikut
776 869 379, hudba@tiscali.cz

IVANITSKÁ POUSTEVNA S POUTNÍM KOSTELEM

 Pustelnia iwanitów z kościołem Ivaniten-Klause mit der Wallfahrtskirche

v Teplicích nad Metují na Kamenci

▲ Světový unikát - jediný dochovaný objekt svého druhu na světě

Prohlídky s výkladem

Víkendy, svátky

květen, červen, červenec, srpen, září - 14.00-18.00

Pracovní dny

červenec, srpen - 9.30-12.00, 14.00-18.00

Při MHFF, Zahrádkářské výstavě a Rallye Sudety
9.00-19.00

Vstupné dobrovolné

 Wycieczka z przewodnikiem:

Weekendy, święta - maj,
czerwiec, lipiec, sierpień,
wrzesień
Codziennie - lipiec, sierpień

 Geführte tour mit Kommentar:

Wochenenden, Feiertage
Mai, Juni, Juli, August,
September
Täglich - Juli, August

*Je-li v poustevně přítomen průvodce, je možná prohlídka ihned i v jiných časech.
Možnost kdykoli jindy se objednat na prohlídku, a to i mimo sezónu.*

Hlavní průvodce: Mgr Ladislav Šikut - 776 869 479

Předseda spolku: Mgr Martin Mráz - 774 366 522

ZÁMEK ADRŠPACH

Vás srdečně zve na

druhé Farmářské ve středu 5.8.2020 trhy od 11 do 16 h

Těšit se můžete na zeleninu, sýry, klobásky, trdelník, medovinu, bylinné sirupy ale i řemeslné výrobky.

Těšíme se na Vaši návštěvu!
Zámek Adršpach, Dolní Adršpach 75, 549 57 Teplice nad Metují • Tel.: 491 423 979

OBEC ADRŠPACH
A MATEŘSKÉ CENTRUM A-DRÁČEK
VE SPOLUPRÁCI S AGENTUROU
VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ
vás srdečně zvou na akci pro děti

Pohádkový les PRINCOVÉ A PRINCEZNY

V NEDĚLI 2. SRPNA 2020 OD 13:00 DO 17:00
START NA ŽLUTÉ ZNAČCE NAD CENTRÁLNÍM PARKOVIŠTĚM
V DOLNÍM ADRŠPACHU (SMĚR KŘÍŽOVÝ VRCH)
VSTUP 70 Kč (POUZE DĚTI)

PRO DĚTI OD 2 LET * V CÍLI DÁREČEK * TRASA 2 KM
VÍCE INFORMACÍ A REGISTRACE NA WWW.VELODO.CZ
EMAIL: VELODO@VELODO.CZ Najdete nás na facebooku VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

skupina historického šermu

REGO

Vás zve na vystoupení:
Mazaný lazebník

kde: Městský park Teplice nad Metují
vstupné: děti: 30 Kč dospělí: 50 Kč
kdy: 2.8.2020 od 14:00 a od 16:00

 REGO | 046 8550 | Větrná 369 | 543 03 Vrchlabí | t: +420 903 463 886 | e: info@rego.cz | www.rego.cz

Město Teplice nad Metují za podpory Královehradeckého kraje pořádá

37 MEZINÁRODNÍ HOROLEZECKÝ FILMOVÝ FESTIVAL

27. 8. - 30. 8. 2020

Teplice nad Metují

PROGRAM

Soutěžní projekce filmů

HLAVNÍ HOST FESTIVALU

Adam Ondra

HOSTÉ

Lucie Hrozová
Anče Kuchařová
Jan Tráva Trávníček
a sherpa Ganesh Thakuri
Jindřich Hudeček
Zdeněk Háček Hák
Karel Kříž

KONCERTY

Heebie Jeebies
Alcoholica (PL)
D'Js

DOPROVODNÝ PROGRAM

Český pohár v boulderingu
Český pohár ve slack line
Běh Teplickými skalami
Sportovní soutěže v parku
Vzpomínka na expedici
Huascarán - 50 let

